

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ

Загальна кількість годин – 4

Форми занять: лекція (4 години)

План заняття

1. Розвиток мовлення – основна складова розвитку дитини-дошкільника.
2. Причини труднощів у спілкуванні дошкільників та шляхи усунення труднощів у спілкуванні дошкільників.
3. Творча гра, як основний засіб корекції труднощів у спілкуванні дошкільників.

Анотація

Сучасне життя зі складним рівнем соціально-економічного розвитку, швидкими змінами екологічного соціального статусу співтовариств, пред'являє високі вимоги до адаптивних можливостей сучасних дітей. У зв'язку з цим різні фахівці, що займаються проблемами дитинства відзначають, що у більшості дітей (за деякими даними від 24 до 50% дитячого населення) вже з раннього віку з'являються проблеми пов'язані з психологічним розвитком (головними з яких є труднощі спілкування). Фахівці з області дефектології, коректувальної педагогіки, спеціальної психології все частіше звертають увагу на те, що коректувальна підтримка дитини, яка має ті або інші проблеми розвитку, повинна починатися якомога раніше.

Нажаль, на сьогоднішній день, доводиться констатувати той факт, що з кожним роком дітей з труднощами спілкування стає все більше.

То чому ж діти не можуть виразити свою думку, грамотно побудувати речення, не вимовляють правильно звуки, слова, речення? Чому не вміють

організувати спільну гру, поступитися, поділитися, попросити допомоги, або запропонувати самому допомогти?

Спілкування дорослого з немовлям у нормальних життєвих умовах настільки природне, звичне, що йому не надають значення, його просто не помічають. Ласка, любов, увага в поведінці матері та рідних є наймогутнішим імпульсом для розвитку дитини. Забрати все це - і дитина перестане розвиватися, різко обмежити, як це буває в поганих дитячих будинках, - і діти затримуються в розвитку.

Динаміка прогресивних змін в дошкільній освіті України актуалізує психолого-педагогічні дослідження соціальної сфери дитини. Зокрема, у Базовому компоненті дошкільної освіти та комплексних програмах розвитку дітей дошкільного віку зазначається, що починати розв'язання проблем (а саме усунення труднощів комунікації) слід з дошкільного дитинства, оскільки саме в цей віковий період закладається фундамент оптимістичного світобачення. Як відомо, дошкільний вік є сенситивним щодо розвитку комунікативних здібностей, який відбувається переважно у творчих іграх. Знецінювання ролі самодіяльної гри і фактична заміна її дидактичними іграми у зазначеному віці завдає передусім шкоди розвитку комунікативної активності дошкільників, гальмує формування його творчої ініціативи.

Питання для самоперевірки

1. Що ми називаємо «труднощами у спілкуванні»?
2. Які причини труднощів у спілкуванні дошкільників?
3. Що таке мова, мовлення, комунікація, спілкування?
4. Які є етапи становлення мовлення, як засобу спілкування?
5. Які у дітей, а саме з народження до семи років, виникають і розвиваються форми спілкування з дорослими та з однолітками?

Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Закон України «Про дошкільну освіту»// Урядовий кур'єр. — 2001. — №141.
2. «Базовий компонент» дошкільної освіти / [Авт.кол-в: Білан О.І., Беленька Г.В., Богінч О.Л. та ін.; наук.кер. А.М.Богуш]. — К., 2012 — 30с.
3. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» — Тернопіль: Мандрівець —2013р.
4. Богуш А., Гавриш Н. Мовленнєва робота з дошкільниками : шляхи оптимізації // Вихователь-методист дошкільного закладу.-2013.-№3.
5. Гончаренко А. Щоб дитина заговорила.// Дошкільне виховання. 2005. - №3. — с. 10 — 12.
6. Григоренко Г.І., Щербакова К.Й. У сім'ї росте дитина. — К.: «Освіта», 1995. — 214 с.
7. Кулачківська С.Е., Ладивір С.О., Піроженко Т.О. Учите малюша общаться с детьми и взрослыми. — К., 1995.
8. Развитие общения у дошкольников /Под ред.. А.В.Запорожца, М.И.Лисиной. — М., 1974.
9. Луценко І.О. Готуємось до мовленнєвого спілкування з дошкільниками. Навчальний посібник. — К.: НПУ, 2001.
10. Піроженко Т.О. Мовленнєве зростання дошкільника. — К.: Грайлик, 1999.

Орієнтовний перелік проблемних питань для самоосвіти в міжкурсовий період в межах зазначеної теми

1. Як розвиток спілкування впливає на становлення особистості?
2. Назвати провідні види діяльності у дошкільному дитинстві.
3. Які головні фактори розвитку мовлення дитини?
4. Визначити шляхи подолання труднощів у спілкуванні дошкільників.
5. Пояснити зв'язок між грою та спілкуванням в дошкільному дитинстві.

6. Розкрити значення розвиваючого потенціалу ігрової діяльності для становлення особистості дитини-дошкільника.

7. Що спільного та відмінного у спілкуванні дитини з дорослими та у спілкуванні дитини з однолітками?